

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยร่วมทางสังคมและจิตวิทยาที่สัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของนักเรียน
2. เพื่อศึกษาปัจจัยร่วมที่มีอิทธิพลสำคัญต่อการจำแนกกลุ่มนักเรียนที่สูบบุหรี่และนักเรียนที่ไม่สูบบุหรี่

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานครที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2534 จำนวน 448 คน เป็นนักเรียนที่สูบบุหรี่ 224 คน และนักเรียนที่ไม่สูบบุหรี่ 224 คน การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน โดยขั้นตอนแรกทำการสุ่มโรงเรียนตัวอย่าง ขั้นตอนต่อมาสุ่มห้องเรียนตัวอย่าง และขั้นตอนสุดท้ายสุ่มนักเรียนตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป
2. แบบวัดบุคลิกภาพ M.P.I (The Maudsley Personality Inventory) ของ Eysenck ซึ่งแปลและเรียบเรียงเป็นภาษาไทยโดย Harry Gardiner และเกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว (2517) โดยนำมาใช้เฉพาะสเกลวัด

บุคลิกภาพด้านเก็บตัว-แสดงตัว (Introversion-Extraversion Scale)

3. แบบวัดความเครียด HOS (Health Opinion Survey) ของ Macmillan ซึ่งแปลเป็นภาษาไทยโดย บรรจง สีสमान (1973)

4. แบบวัดความวิตกกังวล STAI (The State-Trait Anxiety Inventory) ของ Spielberger ซึ่งแปลเป็นภาษาไทยโดย ดร.ธাত্রี นนทศักดิ์ และตรวจเช็คปรับความถูกต้องชัดเจนของภาษาและความหมายทางจิตวิทยาอีกครั้ง โดย ดร.จิ้น แบรี่ และ รศ.ดร.สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2534) โดยนำมาใช้ เฉพาะตอนที่สอง ซึ่งเป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดความวิตกกังวลที่มีลักษณะประจำใน บุคคล (Trait-Anxiety)

5. แบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-esteem Inventories) ของ Coopersmith ฉบับที่แปลและปรับปรุงโดยจันทร์ฉาย พิทักษ์ศิริกุล (2532)

6. แบบวัดความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกทางด้านสุขภาพ (The Multidimensional Health Locus of Control Scale) ของ Wallston และคณะซึ่งแปลเป็นภาษาไทยโดย กรรณิการ์ กัณธะรักษา (2527)

7. แบบวัดทักษะทางสังคม MESSY (The Matson Evaluation of Social Skill with Youngsters) ของ Matson, Rotatori, และ Helsel (Matson et.al, 1983) ซึ่งผู้วิจัยร่วมกับ สุวีรัตน์ วิไลรัตน์ แปล เป็นภาษาไทย และ ตรวจสอบแก้ไขโดย รศ.ดร.สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต

8. แบบวัดทัศนคติต่อการสูบบุหรี่ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิดของ Ajzen and Fishbein (1980)

9. แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับอันตรายจากการสูบบุหรี่ต่อสุขภาพ ซึ่ง ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยอาศัยเนื้อหาความรู้จากเอกสารเผยแพร่ความรู้ของโครงการ รมรงค์ เพื่อการไม่สูบบุหรี่มูลนิธิหมอมหาบ้านและของสมาคมโรคมะเร็งแห่งอเมริกา (American Cancer Society)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถามและแบบสอบถามตามช่วงเวลาที่กำหนด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้เทคนิคการวิเคราะห์การจำแนกกลุ่ม

(Discriminant Analysis) โดยวิธีการวิเคราะห์แบบมีขั้นตอน (Stepwise) โดยใช้สถิติวิลค์ส แลมดา (Wilks' Lamda) เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกตัวแปรที่เข้าวิเคราะห์เป็นขั้น ๆ เพิ่มทีละตัว

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่าตัวแปร 12 ตัวแปรจาก 20 ตัวแปรมีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของนักเรียน โดยร่วมกันจำแนกกลุ่มนักเรียนที่สูบบุหรี่และนักเรียนที่ไม่สูบบุหรี่ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สามารถอธิบายความแปรปรวนของการเป็นสมาชิกกลุ่มได้ร้อยละ 51.34 และสามารถคาดคะเนการเป็นสมาชิกกลุ่มได้ถูกต้องร้อยละ 85.71 โดยมีตัวแปรที่มีอิทธิพลสำคัญต่อจำแนกกลุ่มนักเรียนที่สูบบุหรี่และนักเรียนที่ไม่สูบบุหรี่ 3 ตัวแปร ซึ่งสามารถแยกเป็นตัวแปรที่มาจากปัจจัยเกี่ยวกับตัวนักเรียนเองได้แก่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทัศนคติต่อการสูบบุหรี่ และตัวแปรที่มาจากปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม ได้แก่ การมีเพื่อนสูบบุหรี่ ตัวแปรทั้ง 3 นี้ สามารถร่วมกันคาดคะเนการเป็นสมาชิกกลุ่มได้ถูกต้องร้อยละ 84.15

ข้อเสนอแนะ

1. จากการศึกษาครั้งนี้พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสำคัญสูงสุดต่อการสูบบุหรี่ของนักเรียน โดยนักเรียนที่สูบบุหรี่มักจะมีผลการเรียนต่ำ และจากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องก็พบว่า นักเรียนที่สูบบุหรี่มักจะเป็นผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ซึ่งนักเรียนเหล่านี้มักรับรู้ว่าคุณภาพของตนเอง เป็นผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ที่ไม่สามารถทำตามความคาดหวังของทางโรงเรียนและความคาดหวังของครอบครัวได้ ดังนั้นทางโรงเรียนจึงควรหาวิธีการที่จะทำให้นักเรียนกลุ่มนี้รับรู้ว่าคุณภาพของตัวเองไม่ได้เป็นผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำ เพื่อที่ว่าเขาจะได้ไม่หันไปใช้การสูบบุหรี่หรือพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์อื่น ๆ มาชดเชย ซึ่งอาจจะทำได้โดยการหาวิธีการที่จะทำให้นักเรียนกลุ่มนี้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น หรือทำให้นักเรียนกลุ่มนี้ได้มีโอกาสพัฒนา แสดงออกและรับรู้ว่าคุณภาพของตัวเองมีข้อดีในด้านอื่น ๆ ที่จะมาทดแทนข้อด้อยในเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้
2. การศึกษาครั้งนี้พบว่านักเรียนกลุ่มที่สูบบุหรี่มีความเชื่อว่าการสูบบุหรี่จะนำมาซึ่งผลกระทบทางบวก คือ ทำให้เท่ ทำให้คลายเครียด ทำให้หายหงุดหงิด ทำให้เพลิดเพลินใจ ทำให้ดูเป็นผู้ใหญ่ ทำให้ดูเป็นลูกผู้ชาย และทำให้เด่น ดังนั้นการจะป้องกันและแก้ไขการสูบบุหรี่ในกลุ่มบุคคลวัยนี้ จึงควรจะทำให้มีความสำคัญกับการเปลี่ยนความเชื่อเหล่านี้
3. ผลจากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า การมีเพื่อนที่สูบบุหรี่เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสำคัญต่อการสูบบุหรี่ของนักเรียน ซึ่งจากแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการเรียนรู้จากตัวแบบแสดงให้เห็นว่าเพื่อนเป็นตัวแบบที่มีประสิทธิภาพอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ที่จะมีพฤติกรรมตามตัวแบบ ดังนั้นการจะสอนให้เด็กวัยนี้ไม่หันไปมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ หรือเลิกสูบบุหรี่จึงควรใช้กลุ่มเพื่อนของนักเรียนเองมาเป็นตัวแบบนำเสนอผลกระทบทางลบจากการสูบบุหรี่ และผลกระทบทางบวกจากการไม่สูบบุหรี่